

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Бондаренко Вячеслав Васильович, 1995 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2018 році закінчив Національний університет «Одеська юридична академія» за спеціальністю «Право» та здобув ступінь вищої освіти «магістр», обіймає посаду заступника керівника управління – керівника відділу проведення моніторингу способу життя Управління проведення моніторингу способу життя та контролю щодо повноти заповнення декларацій Національного агентства з питань запобігання корупції, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Донецького державного університету внутрішніх справ, Міністерства внутрішніх справ України, Кропивницький, від 24 грудня 2025 року № 618, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради:

Тетяна ПОНОМАРЬОВА, доктор юридичних наук, старший дослідник, завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка, Донецький державний університет внутрішніх справ.

Рецензентів:

Ольга ЛИТВИНЕНКО, доктор філософії з права, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Мирослав ПОТОЦЬКИЙ, доктор філософії з права, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ.

Офіційних опонентів:

Дмитро ЦЕХАН, доктор юридичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри оперативно-розшукової та поліцейської діяльності, Національний університет «Одеська юридична академія»;

Віталій РОМАНЮК, кандидат юридичних наук, професор, директор навчально-наукового інституту №1 (підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України), Харківський національний університет внутрішніх справ,

на засіданні 28 лютого 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Вячеславу БОНДАРЕНКУ на підставі публічного захисту дисертації «Корупційні ризики у кримінальному досудовому провадженні» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Донецькому державному університеті внутрішніх справ, Міністерства внутрішніх справ України, Кропивницький.

Науковий керівник – Тимур ЛОСКУТОВ, доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка, Донецький державний університет внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, в якому дотримано вимоги пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Зокрема, отримано нові наукові результати щодо загальної характеристики корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні, встановлено основні чинники їх прояву на відповідних етапах цього провадження, а також обґрунтовано ефективні заходи усунення таких ризиків у межах чинного кримінального процесуального законодавства України.

Так, уперше:

– сформульовано авторське поняття «корупційні ризики у кримінальному досудовому провадженні» як сукупності зовнішніх та внутрішніх чинників, що здатні прямо чи опосередковано впливати на об'єктивність, неупередженість і законність діяльності органів досудового розслідування, прокуратури, суду та інших зацікавлених осіб, створюючи потенційну можливість здійснення недоброчесної діяльності в обмін на неправомірну вигоду матеріального чи нематеріального характеру;

– обґрунтовано багаторівневу класифікацію корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні, здійснену за такими критеріями: етапи досудового кримінального процесу; суб'єкти прийняття рішень; форми прояву ризиків; ступінь їх впливу на ефективність досудового розслідування. Така класифікація уможливує побудову узагальненої антикорупційної платформи для оцінювання вразливості досудового розслідування;

– запропоновано комплекс заходів щодо усунення корупційних ризиків у межах кримінального досудового провадження шляхом алгоритмізації кримінальних процесуальних процедур, впровадження цифрових інструментів

контролю, посилення процесуальної прозорості та забезпечення ефективного внутрішнього моніторингу прийняття рішень;

удосконалено:

– наукове положення щодо сутності формування корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні. Обґрунтовано, що природа формування корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні є багатофакторною, яка поєднує прогалини нормативно-правового регулювання, організаційно-управлінські дисфункції суб'єктів кримінального досудового провадження, вплив корпоративних інтересів на зацікавлених учасників кримінального досудового провадження, а також наявність толерантного ставлення останніх до порушень доброчесності серед окремих співробітників правоохоронних органів;

– теоретичне положення щодо об'єктивних та суб'єктивних критеріїв класифікації корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні. Встановлено, що до об'єктивних критеріїв необхідно відносити розмитість процесуальних норм, а до суб'єктивних – етичні установки учасників кримінального досудового провадження;

– доктринальне положення щодо визначення латентних проявів корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні. Доведено, що латентними проявами корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні є: нормативні прогалини; правомірний формалізм у практичній діяльності; допущення процедурних затягувань та зловживань тощо;

отримали подальший розвиток:

– наукові положення щодо посилення контролю (нагляду) за дотриманням законності під час прийняття рішень органами досудового розслідування. Обґрунтовано, що такий контроль (нагляд) можна посилити шляхом заміни прокурорського нагляду на судовий контроль. Це сприятиме мінімізації корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні;

– доктринальні положення щодо призначення індикаторів виявлення («red flags») корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні. Констатовано, що призначенням таких індикаторів є оперативна ідентифікація та локалізація потенційно небезпечних процесуальних рішень на стадії їх формування;

– теоретичні положення щодо напрямів використання сучасних інформаційних технологій для зменшення корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні. Такими напрямами є: автоматизація процесів внесення відомостей до ЄРДР; автоматизований розподіл кримінальних проваджень між суб'єктами досудового кримінального процесу (слідчими, дізнавачами, детективами та прокурорами); запровадження електронного аудиту ЄРДР; моніторинг строків розслідування; створення електронних модулів перевірки обґрунтованості проведення СРД.

Дисертація виконана державною мовою та відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерством освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті, у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, 1 стаття – у періодичному науковому виданні держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу та 5 тез доповіді на науково-практичних конференціях:

1. Бондаренко В.В. Корупційні ризики при застосуванні запобіжних заходів в Україні. *Збірник наукових праць «Правовий часопис Донбасу» / LAW JOURNAL OF DONBASS*. 2024. № 4 (89). С. 96 – 101.

2. Бондаренко В.В. Причини корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні. *Науковий журнал «Київський часопис права»*. 2025. № 3. С. 308 – 316.

3. Бондаренко В.В. Поняття корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні. *Науковий журнал «Право і суспільство»*. 2025. № 5 (Т. 1). С. 312 – 321.

У дискусії взяли участь голова та члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Тетяна ПОНОМАРЬОВА, доктор юридичних наук, старший дослідник, завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції імені Е.О. Дідоренка, Донецький державний університет внутрішніх справ, голова ради – виступ позитивний, без зауважень.

2. Ольга ЛИТВИНЕНКО, доктор філософії з права, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ, рецензент – дала позитивну рецензію із зауваженнями:

1). Досліджуючи корупційні ризики найвищого рівня (стор. 72), дисертант зазначає про те, що «політичний вплив на цьому рівні проявляється не лише у кадровій політиці, а й у вирішенні резонансних кримінальних проваджень. Керівництво правоохоронних органів може втручатися у розподіл справ чи закриття проваджень шляхом неформальних домовленостей із впливовими політичними діячами та представниками великого бізнесу. Це породжує явище вибіркового правозастосування (selective law enforcement), коли рішення ухвалюються не на підставі доказів, а відповідно до політичної доцільності чи корпоративних інтересів». На нашу думку, доречним було б наведення практичних прикладів таких корупційних ризиків, адже без емпіричної ілюстрації наведене положення виглядає радше декларативним, ніж доказовим. Наведення таких прикладів не лише посилює аргументацію, а й дозволило б чіткіше відмежувати системний політичний вплив від звичайних управлінських повноважень керівництва.

2). На сторінці 108, дисертант стверджує, що особливу небезпеку становить вплив слідчого або прокурора чи іншої особи на зміст формулювання

питань, що ставляться перед судовим експертом. Невірно або формально сформульовані питання можуть свідомо обмежити обсяг дослідження, підштовхнути експерта до помилки чи бажаного для сторони обвинувачення або захисту результату, що деформує не лише об'єктивність експертного дослідження, але й усю доказову базу кримінального провадження. З огляду на авторитетність висновку експерта для суду, такі зловживання можуть істотно вплинути на кінцевий результат судового розгляду. На наш погляд, автором не надано пропозицій щодо тих суб'єктів, які мають право формулювати питання експерту із урахуванням відсутності корупційних ризиків.

Також постає логічне запитання «чи має бути передбачено обов'язок погодження запитань для експертизи із іншою стороною, зокрема потерпілим?», адже за відсутності такого погодження також можуть бути присутні корупційні ризики. Окрім цього відмітимо, що на теперішній час, експертиза призначається слідчим, і саме від нього залежить той обсяг питань, які будуть ставитись експерту на дослідження, саме тому твердження про те, що невірно або формально сформульовані питання можуть свідомо обмежити обсяг дослідження, підштовхнути експерта до помилки чи бажаного для сторони обвинувачення або захисту результату, що деформує не лише об'єктивність експертного дослідження, але й усю доказову базу кримінального провадження, є не коректною, адже експерт зобов'язаний виконувати дослідження в рамках тих питань, які йому поставлені. Отже, в даному випадку доречним буде передбачити відповідальність слідчого за не об'єктивно призначену експертизу, аніж притягнення судових експертів до відповідальності за надання необгрунтованих, або поверхових висновків.

3). На сторінці 111 дисертант зазначає, що додатковим корупційним чинником є ризик зловживань під час виклику особи для вручення підозри. Автор стверджує, що «слідчі можуть використовувати так звані «псевдовиклики» із створенням навмисних перешкод для явки особи до органу досудового розслідування, що дає можливість оголошення її в розшук або вжиття інших заходів примусу – також у рамках корупційних домовленостей» чим порушує потенційно важливу проблему. Проте, на наше переконання автором не надано належного теоретичного та практичного обгрунтування, теза сформульована у припущувальній формі та не підкріплена належною емпіричною базою, узагальненням судової практики чи статистичними даними.

4). На сторінці 226 дисертаційного дослідження, В.В. Бондаренко пропонує доповнити частину п'яту ст. 182 КПК України «Застава» такого змісту: «Розмір застави визначається із застосуванням електронної автоматизованої системи розрахунку, яка враховує тяжкість кримінального правопорушення, матеріальний стан підозрюваного, обвинуваченого, ризик його переховування, ризик незаконного впливу на учасників кримінального провадження, а також інші критерії, передбачені цим Кодексом. Визначення розміру застави поза електронною автоматизованою системою забороняється».

На нашу думку, визначення застави виключно за допомогою електронної автоматизованої системи фактично нівелює дискреційні повноваження слідчого судді, які є невід'ємним елементом здійснення правосуддя та гарантією

індивідуалізації процесуальних рішень. Запровадження імперативної заборони визначення застави поза такою системою може суперечити принципу незалежності суду та положенням Конституції України щодо здійснення правосуддя виключно судом на основі внутрішнього переконання. Тому, запропоновані пропозиції потребують додаткового обґрунтування щодо їх практичної доцільності та реалізації.

3. Мирослав ПОТОЦЬКИЙ, доктор філософії з права, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування НПУ, Донецький державний університет внутрішніх справ, рецензент – дав позитивну рецензію із зауваженнями:

1). Однією з причин корупційних ризиків на стадії досудового кримінального провадження автор називає відсутність автоматизованого розподілу кримінальних проваджень між слідчими, дізнавачами, детективами та прокурорами. Відзначено, що брак чітких регламентів і автоматизованих процедур у системі розподілу справ між слідчими не лише ускладнює перевірку обґрунтованості таких призначень, а й суттєво підриває довіру до доброчесності процесу в цілому. Формальне дотримання закону не виключає корупційних домовленостей, коли провадження навмисно передається конкретному слідчому з урахуванням особистих або службових зв'язків, з метою досягнення бажаного результату чи блокування ефективного розслідування (стор. 103). Автор вважає за необхідне запровадження автоматичних процедур розподілу проваджень (за аналогією яка функціонує в органах судової влади) (стор. 131; 225). У пропозиціях щодо внесення змін і доповнень до КПК України наголошується, що така система має працювати з урахуванням навантаження та спеціалізації суб'єктів сторони обвинувачення (стор. 225). Щодо спеціалізації скоріше за все йдеться, наприклад, про слідчих/дізнавачів, які спеціально уповноважені керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх. Під час відкритого захисту дисертації пропонується звернути увагу на такі тези: Чи може вважатись недоліком те, що запропонована автором автоматична система розподілу кримінальних проваджень не зможе враховувати фактичну (негласну) спеціалізацію, потенційну складність кримінального провадження, досвід слідчого з розслідування певного виду кримінальних правопорушень тощо.

2). Задля усунення корупційних ризиків на досудовому етапі кримінального провадження автор пропонує застосування інструментів автоматичного контролю за темпами досудового розслідування, алгоритмізацію ключових процесуальних рішень (зокрема рішень щодо кваліфікації кримінального правопорушення), а також поєднання технологічних рішень із нормативно-правовим удосконаленням процесуальних процедур, що регулюють діяльність органів досудового розслідування (стор. 131, 182, 186).

Автор прагне мінімізувати корупційні ризики шляхом запровадження алгоритмізації та стандартизації за прийняттям процесуальних рішень (стор. 187). З однієї сторони, це буде примушувати сторону обвинувачення діяти відповідним чином в незалежності від умов, що в окремих випадках, буде дійсно мінімізувати корупційні ризики, однак, з іншої сторони може призвести до

втрати ініціативи органів кримінального переслідування. У зв'язку з цим, виникає теоретично та практично важливе питання: Чи може призвести запровадження стандартизованих підходів (алгоритмів) щодо прийняття основних процесуальних рішень до втрати суб'єктами розслідування процесуальної самостійності? Адже в даному випадку може мати місце ситуація, за якої органи кримінального переслідування стануть заручниками систем і алгоритмів, стануть безвольним виконанням букви закону та фактично перетворяться на «бездуховних істот».

3). Один з висновків дисертаційної роботи викладено таким чином: для ефективної протидії корупційним ризикам у кримінальному досудовому провадженні запропоновано систему багаторівневих заходів, що охоплює як нормативне вдосконалення кримінальних процесуальних процедур, так і створення механізмів внутрішнього та зовнішнього моніторингу. До таких заходів автор відносить, в тому числі, посилення контролю (нагляду) з боку сторони захисту (стор. 186-187). Підтримуючи в цілому такі позиції, вважається, що під час відкритого захисту автору слід акцентувати увагу на тому, удосконалення яких саме напрямів діяльності сторони захисту зможе посилити контроль (нагляд) на стадії досудового кримінального провадження.

4). Викликає сумнів пропозиція щодо запровадження електронної системи для обчислення розміру застави (стор. 177-178), оскільки, як зазначає сам дисертант, така система може інтегруватися з державними реєстрами та базами даних, що містять інформацію про кримінальні правопорушення, матеріальний стан, зокрема інформація з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про джерела/суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку та військового збору, Пенсійного Фонду України та інші характеристики підозрюваного. Тобто така система включатиме у розрахунок тільки офіційний дохід та офіційно зареєстровано майно, залишаючи поза увагою незаконні прибутки та майно, яке зареєстровано на підставних осіб. Можливо, впровадження такої системи є доречним, однак результати аналізу останньої мають носити рекомендаційний характер.

5). Потребує уточнення наступне зауваження автора: на практиці правоохоронці нерідко зловживають своїми повноваженнями визначеними у ст. 208 КПК України та фактично стимулюють розвиток корупційних механізмів, зокрема порушуючи принцип «щойності», що підриває основоположні принципи правосуддя, та сприяє порушенню законних прав та свобод осіб, які знаходяться під кримінальним переслідуванням (стор. 144-145). Потребує додаткових пояснень теза автора щодо стимуляції корупційних ризиків у контексті застосування затримання порушуючи принцип «щойності». Адже у випадку, якщо затримання було здійснено всупереч вимозі «щойності», такі дії підпадають під ознаки кримінально-караного діяння, передбаченого ст. 371 КК України. Йдеться до того, що умови застосування затримання особи «на гарячому» й так є доволі обмеженими, що відповідно створює додаткові гарантії дотримання прав і свобод особи. В такому разі ризики порушення прав і свобод, в тому числі й корупційні ризики, на думку рецензента є мінімальними.

4. Дмитро ЦЕХАН, доктор юридичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри оперативно-розшукової та поліцейської діяльності, Національний університет «Одеська юридична академія, опонент – дав позитивний відгук із зауваженнями:

1). В межах підрозділу 1 дисертації, присвяченому аналізу стану наукової розробки проблеми корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні, автором змістовно опрацьовано сучасні доктринальні підходи та наукові позиції багатьох процесуалістів (с. 22-43). Водночас, варто зауважити, що в підрозділі дисертант не приділяє належної уваги аналізу історичних передумов виникнення та поширення корупційних ризиків у кримінальному провадженні, зокрема на досудовій його стадії. Внаслідок цього дискусійним видається відсутність ретроспективного аналізу еволюції корупційних проявів і механізмів їх формування на різних етапах розвитку кримінального процесуального законодавства, що могло б поглибити розуміння причин їх стійкості та трансформації у сучасних умовах. Використання історичного підходу дозволило б розкрити витоки корупційної вразливості окремих процесуальних інститутів і надати дослідженню додаткової теоретичної глибини.

2). У підрозділі 2.2 дисертаційного дослідження дисертант слушно наголошує, що корупційними ризиками у кримінальному досудовому провадженні є сукупність зовнішніх та внутрішніх чинників, що здатні прямо чи опосередковано впливати на об'єктивність, неупередженість і законність діяльності органів досудового розслідування, прокуратури, суду та інших зацікавлених осіб, створюючи потенційну можливість здійснення недоброчесної діяльності в обмін на неправомірну вигоду матеріального чи нематеріального характеру (с. 57). Водночас під час дослідження поняття корупційних ризиків не подано авторського бачення змісту та структури зазначених зовнішніх і внутрішніх чинників. Власне відсутня їх систематизація, розмежування та співвідношення, що ускладнює розуміння запропонованого визначення та звужує його аналітичний потенціал. Розкриття змісту таких чинників, із наведенням їх типових проявів у кримінальному досудовому провадженні, сприяло б підвищенню концептуальної чіткості дослідження та посиленню його прикладної спрямованості.

3). Доволі дискусійною видається пропозиція автора щодо внесення змін і доповнень до ст. 177 КПК України, відповідно до якої у судовому рішенні слідчий суддя, суд зобов'язаний навести належне обґрунтування і мотиви, які підтверджують наявність мети застосування запобіжного заходу, визначеної цим Кодексом, а також існування ризиків, передбачених частиною першою цієї статті, що виправдовують покладення на підозрюваного, обвинуваченого відповідних процесуальних обов'язків (с. 225-226). Попри загальну спрямованість цієї пропозиції на посилення процесуальних гарантій та зменшення корупційних ризиків, виникає питання її практичної доцільності та процесуальної ефективності, адже зміст судового рішення фактично дублюватиме доводи сторони обвинувачення, викладені у клопотанні про застосування запобіжного заходу, без формування самостійної, критичної оцінки

обставин кримінального провадження. Крім того, за умов значного процесуального навантаження на слідчих суддів така вимога може призвести до формалізації мотивувальної частини процесуальних рішень слідчого судді, що не завжди сприятиме досягненню передбачуваної мети.

4). Наведений дисертантом аналіз впливу громадського контролю на зниження корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні (с. 166-169) міг би набути більшої наукової актуальності та новизни за умови його розширення у порівняльно-правовому вимірі. Зокрема, доцільним видається систематизація основних засад громадського контролю за запобіганням корупції у досудовому кримінальному провадженні в окремих європейських державах з урахуванням євроінтеграційних прагнень України та імплементації європейських стандартів у національну правову систему. Крім того, наведення конкретних прикладів участі громадських організацій, антикорупційних ініціатив або інститутів громадянського суспільства у запобіганні корупції саме у сфері досудового кримінального провадження значно б підвищило прикладну цінність дослідження.

5). Аналізуючи результати емпіричного дослідження, викладені у Додатку В дисертації (с. 220-224), необхідно відзначити доцільність проведення анкетування як інструменту підтвердження висновків автора. Водночас відповідний емпіричний матеріал варто було представити більш розгорнуто шляхом надання розширеного опису отриманих результатів, що дозволило б глибше інтегрувати відповіді респондентів у контексті заявленої проблематики, виявити їх взаємозв'язок із теоретичними положеннями дослідження та окреслити значення цих результатів для практичної діяльності органів досудового розслідування. Це сприяло б підвищенню прикладної цінності дисертаційного дослідження та переконливості сформульованих висновків і наданих рекомендацій.

5. Віталій РОМАНЮК, кандидат юридичних наук, професор, директор навчально-наукового інституту №1 (підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України), Харківський національний університет внутрішніх справ, опонент – дав позитивний відгук із зауваженнями:

1). Під час дослідження поняття корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні (підрозділ 1.1.), видається неможливим оминати питання детермінант їх виникнення, оскільки саме вони формують підґрунтя для появи та відтворення корупційних практик кримінальної процесуальної діяльності. Водночас у дисертаційному дослідженні цьому аспекту належної уваги не приділено. Хоча наукова робота лише б виграла від визначення основних соціально-правових, організаційних і нормативних детермінант виникнення корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні.

2). Дисертантом запропоновано ґрунтовну класифікацію корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні (підрозділ 1.3.), що заслуговує на позитивну оцінку з огляду на її системність і прикладну спрямованість. Водночас варто зауважити, що в межах цієї класифікації автор не розмежовує корупційні ризики, зумовлені запровадженням правового режиму воєнного стану, а також ризиків, властивих періоду післявоєнного відновлення.

Зазначені періоди характеризуються особливою специфікою правового регулювання, трансформацією повноважень органів державної влади та правоохоронних органів, посиленням дискреційних повноважень, а також підвищеною суспільною вразливістю. Подібні чинники справляють істотний вплив на формування та укріплення корупційних ризиків у кримінальному досудовому провадженні, що об'єктивно потребує їх додаткового наукового осмислення.

3). У контексті аналізу корупційних ризиків на етапі внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань є доцільним уточнення підходів до забезпечення принципу добросовісності при прийнятті відповідних процесуальних рішень. Зокрема, у роботі обґрунтовано звертається увага на корупційну вразливість початкового етапу кримінального досудового провадження (підрозділ 2.1.), однак дискусійним залишається питання створення процесуальних механізмів гарантування добросовісної поведінки уповноважених осіб під час вирішення питання про внесення відомостей до ЄРДР. Внаслідок цього постає питання щодо існування інструментів (правових, організаційних тощо), які, на думку автора, можуть бути найбільш ефективними для забезпечення принципу добросовісності при внесенні відомостей до ЄРДР.

4). Дисертант обґрунтовано звертає увагу на доцільність упровадження у практику правоохоронної діяльності концепції внутрішньої системи індикаторів ідентифікації корупційних ризиків («red flags») (стор. 182), що загалом заслуговує на позитивну оцінку як сучасний інструмент зниження корупційної вразливості кримінального досудового провадження. Водночас не зовсім зрозумілим залишається питання механізму її практичного втілення та технічної реалізації. Зокрема, у змісті дисертації не конкретизовано, у який спосіб зазначена система індикаторів має бути інтегрована у діяльність органів досудового розслідування. Крім того, поза належною увагою залишаються питання відповідальних суб'єктів, меж використання таких індикаторів, а також методів недопущення їх формального або вибіркового застосування.

5). Варто зауважити, що зміст дисертаційного дослідження тісно пов'язаний із системою принципів кримінального провадження, оскільки аналіз корупційних ризиків фактично здійснюється крізь призму дотримання засад законності, верховенства права, забезпечення права на оскарження, розумності строків тощо. Водночас у роботі дисертант не зупиняється на визначенні співвідношення дослідження корупційних ризиків у досудовому кримінальному провадженні з окремими засадами кримінального провадження, визначеними у положеннях ст. 7 КПК України. Вбачається, що дослідження такого співвідношення сприяло б поглибленню теоретичного змісту дисертації, дозволивши розглядати корупційні ризики не лише як негативне явище, а як чинник, що впливає на дотримання засад кримінального судочинства в цілому.

Результати відкритого голосування: «за» п'ять членів ради,
«проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Вячеславу БОНДАРЕНКУ ступінь доктора філософії з

галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право».
Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової
спеціалізованої вченої ради**

Тетяна ПОНОМАРЬОВА